

Pædagogisk læreplan for Solstrålen 2024

Indholdsfortegnelse

Hvem er vi?	3
Evaluering af forrige periodes pædagogiske læreplan	4
Pædagogisk læreplan	5
Fælles pædagogisk grundlag	6
Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	7
Pædagogisk læringsmiljø samt	10
fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø	10
Samarbejde med forældre	12
Børn i udsatte positioner	14
Sammenhænge	15
Inddragelse af lokalsamfundet	17
De seks læreplanstemaer	19
Alsidig personlig udvikling	20
Social udvikling	22
Kommunikation og sprog	24
Krop, sanser og bevægelse	26
Natur, udeliv og science	28
Kultur, æstetik og fællesskab	30
Evalueringskultur	32

Hvem er vi?

Solstrålen er en mindre institution normeret til 64 børn fordelt på to vuggestuestuer, med 12 børn på hver stue og to børnehavegrupper, med 20 børn på hver stue. Vi holder til i et nyrenoveret hus, og har en vuggestue legeplads samt en børnehave legeplads. Derudover har vi vores egen "skov", som vi bruger flittigt. Vi er naboer til Solvang FFO, hvor vi har mulighed for at bruge deres udeareal, og hilse på de dertilhørende høns og kaniner.

Vores legepladser er, udover at være udstyret med gynger, klatretårn, sandkasse o.s.v. også indrettet med plantekasser, blomster, buske og træer. Vi bruger meget tid på konceptet fra "jord til bord", som børnene er en stor del af i hverdagen.

Derudover arbejder vi i huset med Biodiversitet. Dette kan bl.a. ses i vores "bihuse", insektboer, kompostaffald og vildtvoksende bede, hvor børnene bliver nysgerrige på livet i naturen. Vi har store insekttavler på legepladsen som børnene bruger med stor nysgerrighed, til at skabe genkendelse, når de finder dyr på legepladsen.

Vi er en harmonisk personalegruppe, som bruger vores faglighed på at skabe en god dag for barnet, igennem vores nysgerrighed og udvikling af pædagogiske praksis. Vi har tre faste personaler koblet til hver stue, hvilket gør, at vi har mulighed for at fordybe os i mindre grupper. Både indenfor, ude på legepladsen eller på ture i vores skønne natur og lokalområde.

Evaluering af forrige periodes pædagogiske læreplan

På baggrund af oplæg fra dagtilbudsleder og faglige fyrtårne, har både medarbejdere og forældrebestyrelsen drøftet analysen af den seneste periodes PEF, som er vores planlægnings- og evaluerings redskab i Furesø samt anden pædagogisk dokumentation. Det har givet anledning til justering af læreplanen. De retningsgivende refleksioner er opdaterede og der er beskrevet nye eksempler på den pædagogiske praksis ind i den pædagogiske læreplan.

Ud fra analysen og drøftelserne har dagtilbudsleder konkluderet følgende om børns oplevelser og hvordan det pædagogiske læringsmiljø indfrier vores pædagogiske læreplan og det pædagogiske grundlag.

Opsamling:

Børns oplevelser og børns perspektiver:

Gennem vores arbejde med PEF har vi kigget på, hvordan børnene agerer i forhold til vores pædagogiske arbejde og nye tiltag. For på den måde, at blive klogere på, om de rammer vi opstiller er optimale for barnet.

Ved gennemgangen af strukturer, har vi oplevet at børnene bliver mere tryk når de ved, hvad der skal ske og, hvad der forventes af dem. Vi er her opmærksomme på, at vores adfærd smitter af på barnets trivsel. Så derved er strukturer essensen i, at skabe en god og tryk hverdag for børnene. Vi ser yderligere at stabiliteten i strukturen giver mere nærvær mellem barn og voksen. Mere nærvær giver således mere tryghed og rum til det pædagogiske arbejde.

Vi oplever at når børnene får lov til at byde ind og selv vælge inden for rammerne, blomster de op og føler sig mere inddraget i hverdagen. Dette gør, at de er mere nysgerrige, tør udfordre deres grænser og er klar til at deltage i dagens aktiviteter og rutiner.

Hvordan har vi indfriet vores pædagogiske læreplan og det pædagogisk grundlag:

Vi har valgt vores fokusområder, ud fra, at vi er et forholdsvis nyt hus, som havde brug for at kigge på rutinerne samt strukturen. Dette var for at skabe opmærksomhed på, hvor vi kunne optimere vores pædagogiske arbejde. Samtidigt har det givet personalet en mulighed for at inddrage det pædagogiske værktøj PEF – Furesø Kommunes Evalueringsværktøj. For at sikre, at evaluering er en aktiv del af vores hverdag, er det på som et fast punkt på vores pædagogiske møder.

Vi bruger vores pædagogiske møder til at have drøftelser samt et fokus på, hvordan vi løbende arbejder med Den styrkede pædagogiske læreplan. Dette er for at være sikker på, at alle har et ejerskab, så vores grundlag lever frit i huset.

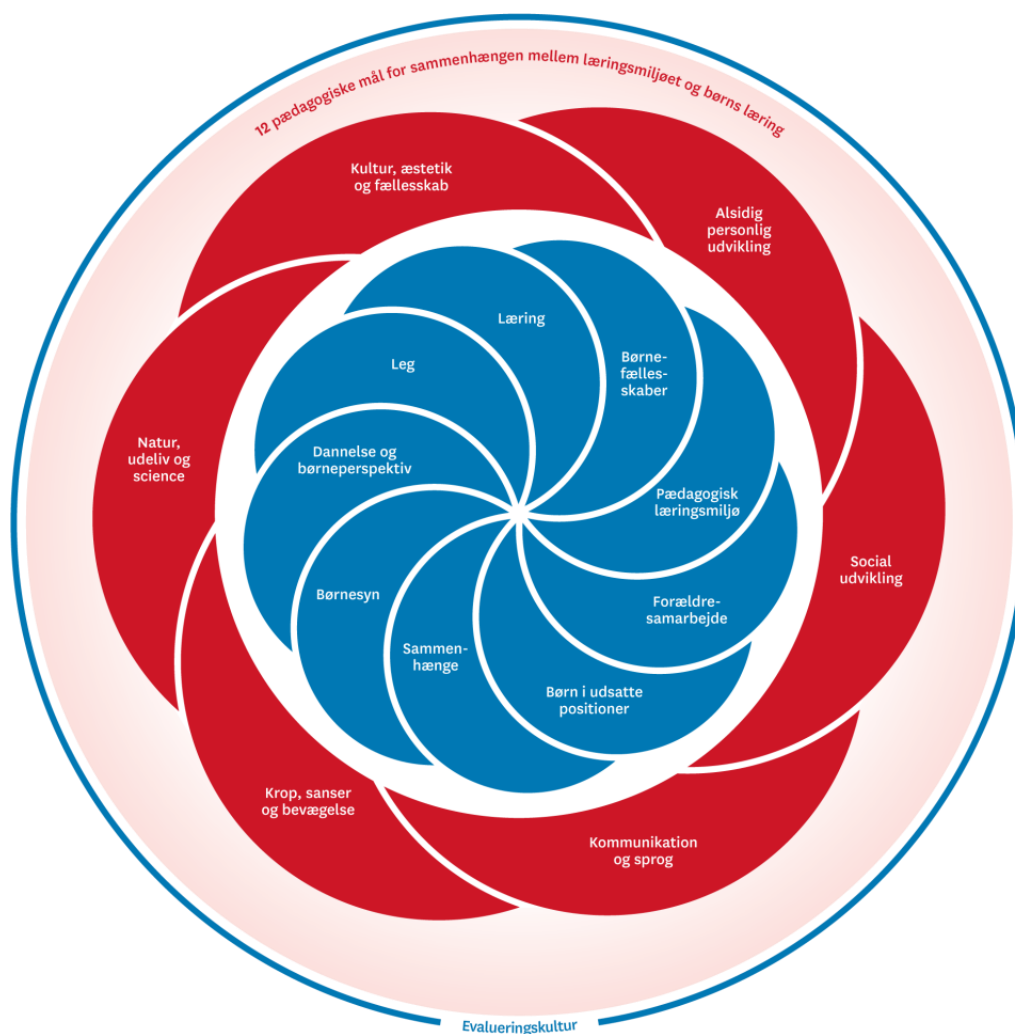
Pædagogisk læreplan

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen Den styrkede pædagogiske læreplan, rammer og indhold.

Læreplanen er et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske overvejelser, refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde. Børnenes perspektiv og børnefællesskabet skal inddrages og læreplanen skal tage højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov.

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, det blå centrum i ”blomsten” samt de seks læreplanstemaer, de røde kronblade på ”blomsten” og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Dagtilbudslederen har ansvaret for at udvikle den omkransende evalueringskultur.

Fælles pædagogisk grundlag

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14)

De centrale elementer i den styrkede læreplan er:

- ❖ Børnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv.
- ❖ Dannelse og børneperspektiv. Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- ❖ Leg. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- ❖ Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- ❖ Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- ❖ Pædagogisk læringsmiljø. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- ❖ Forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- ❖ Børn i udsatte positioner. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- ❖ Sammenhæng til børnehaveklassen. Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.

Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14)

Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Barnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv. Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, det pædagogiske personale er ansvarlige for.

Furesø kommunes [Børne- og ungepolitik](#) beskriver de overordnede rammer for:

- Demokrati & Medborgerskab
- Læring & Læringsmiljøer
- Fællesskab & Inklusion
- Forældre & Forældresamarbejde
- Faglig indsats & Sammenhænge
- Den generelle forbyggende indsats

Dannelse og børneperspektiv. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Børn i dagtilbud skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.

Furesø Kommune beskriver i det fælles lærings- og dannelsessyn hvordan vi forstår begrebet dannelse og hvordan vi skaber dannelsesmuligheder for børn i dagtilbud, vi siger det kort: ”at blive til nogen i små og store fællesskaber”. [Fælles lærings- og dannelsessyn](#). Dannelsesperspektivet kobler sig til læringsbegrebet og beskriver samspillet mellem barn og dets verden.

Leg. Leg har en værdi i sig selv. Leg er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Læring i dagtilbud sker i en vekslen mellem blandt andet børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutiner.

I Furesø Kommunes fælles lærings- og dannelsessyn beskrives hvordan læring har fokus på de mangfoldige kompetencer børn tilegner sig; personlige, sociale og faglige. I Furesø Kommune vægter vi tre kendetegn for hvad børns udbytte sigter på: engagerede og deltagende; innovative og fejlmodige og ansvarlige og klimabevidste. Vi har fokus på børns progression og på deres nærmeste udviklingszone.

Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende og alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende i en balance mellem individ og fællesskab.

Center for Dagtilbud, Skole og Forebyggelse vægter for 0 – 18 års området:

- 1 vision: Alle børn og unge skal trives, udvikle sig og lære ud fra deres individuelle forudsætninger, som en del af sociale fællesskaber – så de bliver livsduelige og får en ungdomsuddannelse.
- 2 grundsyn: En bred fælles forståelse af læring og dannelse som: ”at blive til nogen i små og store fællesskaber”.
- 3 målsætninger: fællesskaber; læring og rammer der understøtter.
- 4 principper: ressourcesyn; udgangspunkt i kontekst; børn og familier skal mødes med en samlet plan samt at styrke fagligheder styrker tværfagligheden.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Solstrålen pædagogiske grundlag tager udgangspunkt i den gode barn-voksen relation, som er fundamentet for børnenes trivsel, læring samt udvikling.

Alle børn skal ses, høres og mødes, der hvor de er og vi skal have fokus på deres intentioner, for at kunne guide dem i deres handlinger. Alle børn oplever at være i en mindre gruppe med en voksen dagligt. Dette for at sikre en tæt voksenkontakt, hvor den voksne er nærværende og kan overskue de enkelte børn i gruppen. Give dem den støtte og guidning de har behov for, for at kunne lære, udvikles og trives. Men også for at give alle børn gode deltagelsesmuligheder. De børn der har behov for ekstra guidning i hverdagen, trives ofte godt i den lille gruppe, hvor rammerne er forudsigelige og ikke forstyrres af andre aktiviteter.

Eksempel: tirsdag i vuggestuen – mellemgruppen går med to voksne på tur i lokalmiljøet. De går på legepladsen, hvor børnene leger og har det sjovt. På vej derover opdager børnene mælkebøtterne, som ikke længere er gule, men står med deres støvfine hjelm. Den voksne plukker blomsterne, og børnene får travlt med at puste og se, hvordan mælkebøttens hjelm forsvinder ud i luften. Dette er de optaget af længe, og der skal stoppes ved hver en blomst.

Vi deler så vidt muligt børnene op i mindre grupper, fordi vi ved, at børnene trives bedst, når de ikke er for mange samlet i et rum. Dette foregår gennem hele dagen, ved opdeling i grupperum, fællesrum, legeplads, tur m.m. Når vi fordeler os ude/inde og evt. på tur, skaber vi et godt læringsmiljø til fordybelse i leg og aktiviteter og nærvær mellem børn og voksen.

En gang om ugen er børnene i planlagte aldersopdelte grupper. Når børnene er i den aldersopdelte gruppe, foregår aktivitetsniveauet nogle lunde jævnt, hvilket gør at aktiviteten bliver mere målrettet børnenes nærmeste udviklingszone. Her kan vi skabe fokuseret læring i forhold til barnets alder, og deres videre udvikling. Vi har dog fokus på, at denne læring også opstår tilfældigt eller tilrettelagt på andre tidspunkter af ugen.

Eksempel: Vuggestuens storgruppe kommer ind og besøger børnehaven og er med i deres aktiviteter. Børnehavens ene stue er taget på bustur. Så den anden børnehavestue, har muligheden for at boltre sig på flere stuer, og børnene er fordelt i lege og aktiviteter sammen med vuggestuebørnene.

Læringsmiljøerne skaber rammer, som rummer de aktiviteter vi kan se, vores børnegruppe har brug for, for at skabe videre udvikling. Vi evaluerer løbende på vores læringsmiljøer, så de afspejler vores børnegruppe. Oplever vi, at vi har læringsmiljøer som ikke bliver brugt optimalt, er det fordi vi skal justere på vores miljø, for at tilpasse barnets nærmeste udviklingszone.

Eksempel: Vi oplevet, at det læsehjørnet der var etableret inde på den ene stue, mere lagde op til, at børnene kravlede rundt i sofaen og rutchede ned fra den. Dette betød, at et stilleområde, blev et høj aktivitetsområdet i stedet for. Vi opdagede, at vi havde indrette det således, at det indbød børnene til at være fysisk aktive. Vi valgte derfor at opdelt rummene således, at vi nu har et motorikhjørne med ribbe, madras og rutschebane i god afstand fra læsehjørnet.

Læring foregår gennem hele dagen i alle situationer, og for Solstrålen er det derfor vigtigt, at alle medarbejderne altid er klar til at understøtte barnets spor. Medarbejderen er omstillingsparat i forhold til, at dagens aktiviteter kan tage udgangspunkt i det barn viser, det er interesseret i.

Eksempel: En børnegruppe skal på tur på legepladsen. De bliver dog undervejs interesseret i en regnorm. Børnene bliver så optaget af regnormen og snakken om dyr/insekter gør, at turen ændres til at omhandle regnormen frem for legepladsen. Så da børnegruppen kommer frem til legepladsen, fortsætter aktiviteten med at finde regnorme stadigvæk, da man kan mærke, at børnene er optaget af at finde dyr i jorden.

Pædagogisk læringsmiljø samt

fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø

Dagtilbud skal hele dagen etablere et pædagogisk læringsmiljø, hvor leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22 -23 og s. 30)

Furesø Kommunes dagtilbud har beskrevet tre læringsrum, hvor vi tænker læring for og med børnene:

- **Rutiner:** fx aflevering og afhentning, af- og påklædning i garderobe og badeværelse, måltider og sove/hvilestunder.
- **Vokseninitierede aktiviteter:** planlagte eller spontane; fx ture, samlinger, rytmik, kreative forløb og sneboldskampe.
- **Børnekulturen:** Det, der foregår i og mellem børnene, hvor leg er et væsentligt element samt de aktiviteter som børnene initierer.

Voksenpositioner: Med fokus på det enkelte barn og børnegruppen som helhed, tages der bevidste valg i måden, der organiseres på. De pædagogiske medarbejdere vurderer hele tiden hvornår de skal **gå foran** børnene, **ved siden af** børnene eller **bagved** børnene, afhængig af barnet, situationen og konteksten.

Dagtilbud arbejder med børns læring over hele dagen og ofte med mange af de 6 læreplanstemaer og elementer fra det pædagogiske grundlag i spil på samme tid. Læring må også ses på tværs af læreplantemaerne: vedholdenhed overfor vanskeligheder, evne til fokusering og koncentration, evne til at samtænke viden og erfaringer og koble på tværs af kontekster, evne til at opsøge relevant hjælp samt at kunne skifte mening og se andres perspektiver; **metalæring**. At blive opmærksom på, hvordan man lærer bedst, foretrukne **læringsstrategi**, sker i alle hverdagslivets situationer. Er det fx ved at øve sig igen og igen, at få instruktion og forklaring af andre eller at se hvordan andre gør og selv prøve, når man er klar.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes? Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Dagen i Solstrålen tager udgangspunkt i en ugeplan, et tema samt barnets behov. Hele året igennem har vi en fast struktur, hvilket er vores ugeplan. Vi arbejder ud fra vores ugeplan via temaer, som skifter løbende gennem året. For at sikre, at vi kommer til at arbejde med alle læreplanens temaer/elementer, har vi indarbejdet dem i vores årshjul. På den måde sørger vi for at skabe faglig udvikling i vores arbejde med

børnene. Vi tilpasser dog dagen ud fra barnets behov, hvilket vil sige, at vi kan afvige ugeplan, hvis det ikke giver mening for barnet eller børnegruppen.

Eksempel: Vuggestuen har ude leg for alle børnene om mandagen. Det er snevejr, og de fleste børn glæder sig til, at komme ud og kælke. Dog beslutter vi os for, at den mindste gruppe bliver inde, da det vil være for koldt for dem at være udenfor i det vejr. Så vi laver motorikbane, og de leger og hygger sig på den.

En børnehavegruppe tager ifølge ugeplanen på tur hver tirsdag. De havde været til fødselsdag om mandagen, og man kunne mærke, at børnegruppen ikke ville på tur om tirsdag – de var i gang med nogle gode aktiviteter og lege i huset. Derfor valgte gruppen at blive hjemme og afvige fra ugeplanen.

Temaet er jul og hele huset går samme ud, for at finde det juletræ som nissen har gemt til os. Vi fravælger vores ugeplan, da vi her har fokus på traditioner og fællesskabet.

Temaerne og aktiviteterne bliver valgt med udgangspunkt i Den Styrkede Pædagogiske Læreplan, samt årets traditioner. Vores temaer opstår ud fra samfundsmæssige perspektiver, kommunale tilbud, Solstrålen kompetencer og ideer samt bestyrelsens input. Aktiviteterne tager udgangspunkt i børnenes udviklingsniveau, deres interesse og fokus på ny læring. Fordelingen af børn foregår forskellige, da der både skal være muligheden for, at de store hjælper de små (spejling), eller hvor børnene lærer fra samme udviklingspunkt. Relationen spiller også ind i forhold til, hvordan vi sammensætter gruppen.

Eksempel: Vi har et barn i børnehaven, som leger med de større børn. Han viser ikke interesse for jævnaldrende. Vi vælger at guide gennem aktiviteter, hvor han sættes sammen med nogle jævnaldrende, så han kan blive nysgerrig på dem og se, hvad de kan. I en forventning om, at der kan dannes relationer, som kan tages videre med ind i den frie leg.

Vi arbejder fra Jord til Bord i Solstrålen. Det vil sige, at vi har plantekasser ude på legepladsen samt frugtræer og buske. Dette skaber en nysgerrighed i børnene, som gør at de både ser, smager og røre ved grøntsagerne i plantekasserne. Grøntsagerne bruges i køkkenet og de bliver serveret til frokost for børnene. Børnene får lov til at hjælpe med at plukke og klargøre frugt, urter samt grøntsager.

Eksempel: Børnene er dagligt optaget af at være med til at vande og holde planter og urter ved lige. Så der bliver fyldt meget vand i vandkanderne, når der bliver vandet på legepladsen. Vandet skaber også muligheder for en god leg. Vuggestuebørnene, holder sig ikke tilbage og skal også være med til at vande. Dette kræver ofte, at børnene skal have skiftet tøj bagefter, da meget af vandet lander mange andre steder end hos planterne.

Solstrålen er indrettet i læringszoner og tydelige læringsrum, med gennemgang ved hjælp af Howard Gardners 7 intelligenser. Dette for at være sikker på, at vi møder alle børns perspektiver og læringsstile. Dette vil sige, at stuen rummer mulighed for alle børns forskellige legeformer. Både de motorisk aktive og de mere stillesiddende børn. Legetøjet er i børnehøjde, så barnet frit kan vælge, hvad det vil lege med.

Eksempel: Vi har stuerne indrettet med et motorikhjørne, læsehjørne, dukkekrog, biltæppe, musikhjørne, tegnehjørne o.s.v. På den måde kan alle børn igennem hele dagen, få stimuleret og understøttet deres behov. Også når vejret er så dårligt, alt vi vælger at blive inde.

Samarbejde med forældre

Dagtilbud skal have fokus på, hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24)

Forældresamarbejde sker i mange fora:

- Samarbejder med fokus på forældrenes eget barn, dialoger i hverdagen, forældresamtaler.
- Samarbejder omkring børns hverdag og læring, fx ved formidling ved udstillinger, i INFOBA, AULA
- Forældremøder for hele dagtilbuddet eller mindre grupper af forældre.
- Arrangementer, fx sommerfester, julearrangementer, fællesspisning

Det enkelte dagtilbud skal anvende nogle af de forskellige fora, hvor forældrene kommer i dagtilbuddet, til at sætte børns læring på dagsordenen. Dette kan fx ske, ved at der på forældremøder er et punkt, som handler om, hvad der arbejdes med i dagtilbuddet, og hvordan forældrene kan understøtte barnets læring i hjemmet.

Alle forældre er forskellige, det er dagtilbuddets ansvar at facilitere og rammesætte forældresamarbejdet differentieret og baseret på lokale traditioner, ønsker og den enkelte families behov. Forældresamarbejder skal være tillidsfuldt og konstruktivt.

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældresamarbejdet i Solstrålen, er den dialogbaseret tilgang. Det vil sige, at vi løbende er i dialog med forældrene i hverdagen, i forhold til barnets trivsel. De små beskeder, omkring barnets hverdag bliver taget i garderoben. De samtaler, hvor der er brug for, at vi drøfter/snakker mere sammen foregår enten via et telefonopkald eller et møde - igen alt efter forældrenes ønsker og i forhold til hvad vi skal snakke om.

Vores struktur, for at sikre forældresamarbejdet, er opbygget således, at vi tilbyder følgende samtaler i løbet af barnets institutionsliv:

- Vi afholder vores første samtale, når barnet starter i huset. Denne samtale foregår på stuen sammen med barnet.
- 3 måneders samtale: Vi snakker lidt om, hvordan det går med barnet. Denne samtale er et tilbud.
- 2 års samtale er et tilbud, hvis forældrene eller vi føler der er et behov for det.
- Overgangssamtale fra vuggestue til børnehave, inden barnet flyttes fra vuggestue til børnehave.
- 4 års samtale er et tilbud, hvis forældrene eller vi føler, der er et behov.
- Storgruppesamtale, når barnet går i storgruppe og skal forberedes til at gå i skole. Så bliver det synligt for forældrene, hvad vi har fokus på og arbejder med, for at gøre barnet klar til skole.
- Samtaler, når der er et behov, er altid en mulighed. Her vurderer vi som institution, om der er udfordringer som vi skal drøfte med forældrene. Ligeledes kan forældrene tage fat i os, hvis de mener der er et behov.

Som et led i de styrkede pædagogiske læreplaner, skal forældrebestyrelsen byde ind. Vores bestyrelse har valgt at byde ind med at afholde møder, hvor der foregår drøftelser og snakke som giver input og nyt blik på, hvilke muligheder der er blandt forældre samt i lokalområdet. Fokus er at bidrage til børnenes udvikling.

Foreslået er bl.a.:

- Skovuger (dyrebingo)
- Trafikkendskab
- Se køerne danse, når de kommer på marken

Vi tager løbende deres input med i huset og ser hvordan det giver mening i hverdagen, samt i forhold til barnets udvikling.

Vi afholder forældremøde en gang om året i Solstrålen. Dette møde foregår altid i maj, da det er på det tidspunkt, at de store børn (Fuglekonger) starter i FFO. Børnegrupperne ændrer derfor navn, så Havørnene bliver Fuglekonger o.s.v. Møderne foregår altid todelt, så hele huset starter med fælles oplæg, ud fra forskellige temaer. Derefter bliver de stue eller gruppeopdelt, så forældrene kan få flere informationer om, hvad deres barn/gruppe har fokus på i hverdagen.

Aula bruges til den daglige kommunikation i form af opslag, billeder, beskeder, beskrivelser af aktiviteter o.s.v. En gang hver anden måned bliver der lagt nyhedsbrev ud fra lederen af, som fortæller lidt om, hvad der foregår i huset og hvad vi lige nu har fokus på samt vigtige informationer.

Børn i udsatte positioner

Dagtilbud skal reflektere over, hvordan det pædagogiske læringsmiljø organiseres og tilrettelægges, så det også tilgodeser og understøtter børn i udsatte positioners læring. Børn i udsatte positioner kan fx være børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Furesø Kommune har opmærksomhed på børns trivsel, udvikling, læring og dannelse. Alle børn skal opleve sig som betydningsfulde og bidragende i fællesskaber og opleve at de har deltagelsesmuligheder. For at sikre dette anvender vi fælles redskaber og metoder.

Furesø Kommunes dagtilbud benytter en model for [Tidlig opsporing](#), der systematiserer trivselsarbejdet og har særligt fokus på forældreinddragelse og det tværfaglige samarbejde. Formålet med trivselsvurderinger er tidligt at få øje på børn, der befinder sig i udsatte positioner og som ikke synes at trives i deres hverdag. Hvis et barn ikke trives, inviteres forældrene til dialog, hvor man sammen vurderer hvordan trivslen kan forbedres og hvordan dagtilbud og hjemmet kan justere, for bedre at kunne understøtte børnenes trivsel og udvikling.

Pædagogiske Arbejdsprocesser Furesø, PAF, en analysemodel og en fælles referenceramme for arbejdet med inklusion, kan anvendes for bedre at kunne få øje for sammenhængen mellem et barns trivsel og det pædagogiske læringsmiljø barnet indgår i.

I forhold til det enkelte barn beskrives indsatsen som:

- en **generel indsats**, den indsats, som alle børn behøver for at trives, udvikles, lære og dannes
- en **fokuseret indsats**, der er målrettet og af kortere varighed
- en **særlig indsats**, af længere varighed og involverer ofte fagpersoner udenfor dagtilbuddet, fx logopæd, fysioterapeut, psykolog

Dagtilbud har mulighed for at få faglige sparring af et tværfagligt team.

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Solstrålen understøtter vores læringsmiljøer barnets nærmeste udviklingszone. Læringsmiljøerne bliver løbende evalueret, for at sikre at læringsmiljøerne afspejler alle børns behov – de fysisk aktive eller dem der har brug for at skærme sig fra fællesskabet.

Eksempel: I vuggestuen har vi på begge stuer fået opsat ribbe samt madras og skum rutchebane. Det gør, at de børn som har brug for fysisk udfoldelse, har den mulighed også når vi er indenfor.

På vægge og i kroge rundt omkring i huset, er der meditationszoner for det barn, der har brug for at være skærmet og holde pause fra fællesskabet.

Nogle børn har brug for en pause indimellem, og de har en pausekasse de kan få frem, når der er brug for det. De kan selv tage den frem, eller den voksne kan hjælpe barnet med at mærke efter, at der er behov for en pause.

Vi forsøger i dagligdage, ved hjælp af vores pædagogiske grundlag, at skabe rammer og gode deltagelsesmuligheder, for at alle børn kan trives, lære og udvikle sig i det tempo, barnet har brug for. Dette gøres blandt andet med kontinuerlig opdeling af børnene i mindre grupper, samt differentieret sammensætningen af børnene. På denne måde møder vi børn med funktionsnedsættelser, så de kan deltage ud fra de præmisser/kompetencer de har.

Eksempel: Vi har påskeløb i institutionen, hvor børnene skal uden for matriklen og finde æg. Vi har i år valgt at lave en rute, så barnet med brækket ben også har mulighed for at deltage.

Vi sidder og holder samling, og barnet der har brug for en pause, forlader samlingen, og søger hen til en meditationszone for at holde en pause. Det viser, at barnet mærket hvad det har brug for. Samtidigt med, at de andre børn kan fortsætte samlingen uden forstyrrelser.

Vi afholder løbende samtaler med de forældre, hvor børnene har brug for en særlig indsats i dagligdagen. Det kan være møder bare med os, hvor vi drøfter barnet lige nu og her, eller det kan være samarbejds møder, hvor enten psykolog, talepædagog, sundhedsplejerske eller PPR-pædagog er til stede.

Sammenhænge

Dagtilbud tilrettelægger et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til o-klasse. At skabe sammenhæng kan fx handle om at børn i dagtilbud får positive erfaringer med at deltage i fællesskaber, så barnet får positive forventninger til de sociale fællesskaber i skolen. At det pædagogiske læringsmiljø skal have fokus på at understøtte, at børnene tør møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende, kunne indgå i et børnefællesskab og tage initiativ til at indgå i relationer. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27)

Furesø Kommune har fokus på at skabe sammenhænge for det enkelte barn omkring alle de overgange børn oplever. I hverdagens overgange mellem dagtilbud og hjem, i opstarten på dagtilbudslivet, overgangen mellem dagpleje eller vuggestue til børnehave, også i det integrerede dagtilbud og endelig overgangen til tidlig fritidsordning, FFO og skole.

I **Furesø Kommune** benyttes der ved alle børns overgange et [overgangsskema](#). I dette skema uddyber forældre og pædagogiske medarbejdere de opmærksomheder, som det vil være væsentligt, at pædagogiske medarbejdere i det nye tilbud kender til for bedst muligt at støtte det enkelte barn i at anvende sine erfaringer og kompetencer i den nye pædagogiske kontekst. Overgangsskemaet er oversat til flere sprog.

Furesø Kommune har et fælles afsæt for overgangen fra børnehave til skole, der beskriver [principper og procedurer for den gode overgang](#), herunder en overgangskanon. Overgangskanonen skal sikre, at alle børn i Furesø får fælles erfaringer og oplevelser, de kan inddrage i de nye fællesskaber, som de træder ind i ved overgangen fra børnehave til skole og FFO. Derudover indgår dagtilbud, FFO og skole lokale aftaler der understøtter børnene i overgangen og sikrer godt samarbejde mellem medarbejderne.

Dagtilbud skal inddrage forældrebestyrelsen omkring hvordan de kan medvirke til at skabe gode overgange fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til FFO/skole.

Furesø Kommune har iværksat en prøvehandling hvor flere dagtilbud tager på hjemmebesøg i familier inden start i dagtilbud. Nogle steder sammen med sundhedsplejen.

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til FFO og 0. klasse, herunder evt. lokale aftaler mellem dagtilbud og FFO-skole.

Som barn i Solstrålen, starter læringen i forhold til at blive skoleparat når barnet starter i børnehaven. Her er fokus på at gøre dem klar, ud fra den alder de har, så man stiller alderssvarende krav – så, når de kommer i skole, er kravene forventelige. Når de kommer i Storgruppe (Fuglekongerne), intensiveres læringen med henblik på at kunne indgå i den danske folkeskole. Det bliver gjort gennem skoleforberedende aktiviteter, såsom selvhjulpenhed på toilettet, lytte til hinanden, sidde stille i længere tid, fælles beskeder o.s.v.

Barnet starter i Storgruppe 1. maj året før skolestart. Herefter bliver storgruppen samlet en gang om ugen, hvor fokus ligger på forskellige aktiviteter, projekter og ture som er skoleforberedende. Derudover ligger fokus flere gange ugentligt, så Storgruppen samles i forskellige kontekster.

Eksempler: Til samling i Storgruppen bliver der snakket om, hvad det enkelte barn har lavet i weekenden. Her foregår det ved håndsoprækning, så der bliver øvet turtagning samt at vente på andre de andre, at lytte til deres fortælling.

Et storgruppebarn skal øve sige på at tørre sig selv – da det er forventeligt at barnet kan dette, når det starter i skole. Dette kan være svært for nogen børn, og derfor er de voksne indover til at hjælpe. Vi opfordrer forældrene til at øve det samme derhjemme.

Der foregår et særligt samarbejde med Solvang skolen/FFO, hvor Storgruppen kommer på besøg i FFO og personalet fra FFO, kommer på besøg i Solstrålen. Her er der fokus på Furesø Kommunes Kanon, som arbejder med tryghed, genkendelighed og sammenhæng. Dette foregår løbende gennem året.

Derudover besøger Storgruppen nogle af de andre FFO'er i området, som er repræsenteret i børnegruppen. Der kommer ligeledes personalebesøg fra disse FFO'er i Solstrålen, når det er ved at være tid til, at børnene skal i FFO. På den måde er der en genkendelighed og en relation, allerede før børnene starter i FFO.

Eksempel: I samarbejde med Solvang FFO, arbejder Storgruppen i løbet af året med Lego Foundation, som det fælles tredje for at skabe genkendelighed, tryghed og sammenhæng for barnet. Vi kan se, at nogle af de

børn, som havde svært ved at udtrykke sig, får en tryghed gennem legen med Lego og at barnet derigennem kunne sætte ord på sin kreation og fantasi.

Inddragelse af lokalsamfundet

I den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet overveje, hvordan lokalsamfundet i form af fx biblioteker, museer, idrætstilbud og -faciliteter, plejehjem, erhvervsliv mv. kan inddrages med henblik på at styrke dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø. Dagtilbud kan invitere ældre medborgere, skolebørn eller andre frivillige i lokalsamfundet, der ønsker at bidrage med en særlig viden eller interesse inden for eksempelvis natur, sport, musik, sundhed eller håndværk. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

I [Furesø Kommune](#) er der mange muligheder for at inddrage lokalsamfundet, fx Skolelandbruget, Hjortøgaard, biblioteker, idrætsfaciliteter, legepladser, Musikskolen, plejehjem, museer og mange muligheder for at udnytte forskellige naturområder, skov, sø, landbrug til forskellige pædagogiske aktiviteter.

Dagtilbud skal inddrage forældrebestyrelsen omkring hvordan de kan medvirke til at bringe ressourcer i lokalområdet i spil.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi inddrager lokalområdet, ved at bruge de muligheder der står til rådighed. Dette er Skulpturparken, legepladserne, skoven, søerne, Store Bjerg, andre FFO'er og meget mere.

Bibliotekerne tilbyder løbende aktiviteter som vi deltager i, såsom Bio-dag og Læsedag. Derudover besøger vi biblioteket, hvor vi kigger i deres mange bøger og låner nogle med hjem. Vi har en aftale med biblioteket om, at de løbende kommer med bøger til os, som vi læser højt for børnene.

Vi besøger Skolelandbruget, sammen med børnene, hvor de kan være med til at passe dyrene for en dag. Dette giver barnet en forståelse for livets kredsløb. De får mulighed for at klappe en ko og give lammet sutteflaske.

Som et led i de styrkede pædagogiske læreplaner, skal forældrebestyrelsen byde ind. Vores bestyrelse har valgt at byde ind med at afholde møder, hvor der foregår drøftelser og snakke som giver input og nyt blik på, hvilke muligheder der er blandt forældre samt i lokalområdet. Fokus er at bidrage til børnenes udvikling.

Vi går ture i området, hvor barnet lærer at gå i trafikken, går over fodgængerfelt, holde øje med biler, cykler m.m.

De seks læreplanstemaer

Til hvert af de seks læreplanstemaer er udarbejdet to overordnede mål. Den pædagogiske læreplan beskriver hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børn læring indenfor og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Til hvert læreplanstema præsenterer vi eksempler på hvordan vores pædagogiske læringsmiljø dels understøtter de to mål til det enkelte tema, hvordan det relaterer sig til det pædagogiske grundlag og endelig hvordan det ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod, vedholdenhed og kompetencer til deltagelse. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

I vores organisering af dagligdagen og de læringsmiljøer vi skaber, tager vi udgangspunkt i det enkelte barns læringsbehov samt barnets nærmeste udviklingszone. Når de opdeles i små grupper, er det således forskellige, hvordan grupperne bliver inddelt. Dette foregår både på tværs af alder, køn, årgange og interesser. Vi kigger derudover på, om der er noget særligt, det enkelte barn skal styrkes i.

Vores hus er indrettet i forskellige læringszoner, således at alle sanser og læringsstile har mulighed for at komme i spil, om barnet er udenfor eller indenfor.

Eksempel: I vuggestuen er dukkekrogen klar til at børnene kan lege med dukker og lave mad. I hverdagen foregår legen med at dække bord, lave mad og give de voksne mange smagsprøver på deres madkunst. De små som ikke kan gå endnu, kan komme op at stå og bevæge sig rundt, ved hjælp af inventaret i dukkekrogen. På den måde føler de sig også inddraget i den leg, de kan se de andre leger.

Hvis vejret er dårligt og børnene ikke har mulighed for, eller lyst til at komme ud. Kan de gå i fællesrummet, og tage motorikbanen frem – på den måde får de mulighed for at bruge deres krop og være fysisk aktive.

I vores projekter og aktiviteter i hverdagen, sørger vi for at aktiviteterne ligger på et niveau, så det passer til det enkelte barns nærmeste udviklingsstrin. Således at, vi er opmærksomme på, hvilke børn der har brug for hvilke hjælpende hænder. Vi arbejder ud fra at være den faste støtte, så barnet tør bevæge sig ud og opleve verden og prøver nye grænser.

Aktiviteterne er både de genkendelige men også nye aktiviteter, så de børn der har brug for at være i gentagelsen, har en chance for at lære ud fra dette. De børn der har brug for at prøve noget nyt, har denne mulighed.

Eksempel: Når barnet er indkørt i vuggestuen, er det den primære voksne der sidder på gulvet sammen med barnet. På den måde bevæger barnet sig væk fra den voksne, når barnet er klar til dette. Barnet kan altid komme tilbage og søge tryghed ved den voksne, som sidder klar.

I de aldersopdelte grupper, bliver det tydeligt for den voksne, hvor de forskellige børn er i deres udvikling. Barnets udviklingszone er vores indikator for, hvilken gruppe det skal indgå i. Det vil sige, at det ikke kun er alderen der afgør, hvornår et barn skifter gruppe.

De voksne kan sætte ind med tidlig indsats, hvor der er behov for det. En tidlig indsats kan f.eks. være at skabe læringsmiljøer, der understøtter motorisk udvikling. Et barn der er længe om at lære at gå, kan have behov for mange små holdepunkter. Så er der ikke langt imellem noget barnet kan tage fat i, og på den måde støtte barnet i, at blive på benene, fremfor at sætte sig og kravle.

De voksne har altid fokus på, hvad deres rolle skal være, i forhold processen. Rollerne ændrer sig i forhold til, hvor langt man er i processen. Barnets behov bliver et andet, fra mere hjælpende i starten til mere guidende i slutningen af en proces.

Eksempel: Der er ved at blive plantet blomster og træer på legepladsen. De voksne starter med at være dem der graver hullet, og børnene får lov til at sætte blomsten ned i hullet og dække til. Derefter bliver det børnene selv, der graver hullet og planter blomsten.

Social udvikling

Udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Dagtilbud skal ikke kun bidrage til at udvikle børns selvstændighed og evne til medbestemmelse men også deres forståelse for, indlevelse i og solidarisk handlen i forhold til andre. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39 og Masteren til en styrket pædagogisk læreplan)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

I Solstrålen er stuerne inddelt i forskellige læringsmiljøer, som inviterer til fælle leg og dannelse. Læringsmiljøerne understøtter barnets mulighed for at indgå i de sociale fællesskaber, samt danne relationer og udvikle empati. Når børnene indgår i fællesskabet, øver de sig via kommunikationen på at forhandle deres plads i legen. Den voksnes rolle er forskellig fra børnegruppe til børnegruppe og fra leg til leg. Men den voksne er hele tiden synlig og understøttende, i forhold til børnenes kommunikation med hinanden.

Når børnene er i aktivitets- og/eller aldersopdelte grupper, hjælper den voksne med at have fokus på venskaber og relationer mellem børnene. Dette gøres bl.a. ved, at vi blander børnene på kryds og tværs samt opdeler dem i årgang. På den måde giver vi børnene redskaber til at udvikle empati og give børnene en forståelse for, hvordan man inddrager alle børn i fællesskabet. Via spejling som foregår mellem børnene, lærer de af hinanden og bliver modige på nye udfordringer. Når børn er på samme udviklingstrin, øver de sig på at inkludere hinanden i legen og give plads til, at alle får lov til at byde ind.

Eksempel: I børnehaven dannes der en lille gruppe af børn, som får lov til at lege sammen med en voksen. Denne gruppe er dannet på baggrund af, et barn som har brug for ekstra hjælp til at komme ind i fællesskabet. Legen tager udgangspunkt i "Legende Læring" og med Lego som fælles tredje.

Vi har et barn, som har svært ved at finde sin plads i fællesskabet. Vi beslutter at en mindre gruppe af børn går fra til en aktivitet, hvor aktiviteten tager udgangspunkt i barnets kompetencer. På den måde kommer barnet ud af sin passive rolle og er aktiv i den fælles aktivitet. Samtidigt ser de andre børn, at barnet er en aktiv spiller i fællesskabet.

Når vi planlægger aktiviteter, er det i samarbejde med børnene. Børnene bliver hørt, i forhold til et givent emne på årshjulet. Vi sikrer os, at alle bliver spurgt i processen, så alle føler sig inddraget.

Når der foregår aktiviteter i huset, er det altid med et mål i sigte. Men rammen er fleksibel til, at man kan følge barnet spor. På den måde føler børnene, at de bidrager til deres egen hverdag, og at nysgerrigheden fra børnene bibeholdes, da man følger deres retning.

Eksempel: Når vi skal i gang med temaet "Fra jord til bord" snakker vi med børnene om de forskellige grøntsager vi kan planter. Vi spørger ind til, hvilke de gerne vil have vi skal plante, før der bliver købt frø. Børnene er derefter med i processen fra plantning til spising.

Når vi følger barnets spor i en aktivitet, åbner vi op for nye veje og muligheder for børnene. Da udgangspunktet er forskelligt fra barn til barn, opnår vi, at der præsenteres nye tilgange for det enkelte barn.

Eksempel: Vi har dialogisk læsning i vuggestuen, med konkrete. I legen med konkrete følger vi barnet spor og udvikler historien ud fra deres fantasi. Så historien om Lilly der går tur med sin hund, bliver til Lilly der skal på toilettet.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Læringsmiljøet skal understøtte børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. De pædagogiske medarbejdere er sproglige rollemodeller for børnene, og børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Sproget er vores vigtigste redskab til at danne og udvikle børnene i Solstrålen.

Vi har fokus på, at sprog og kommunikation foregår gennem hele dagen. Vi sørger for at sætte ord på alt, hvad vi gør med og omkring børnene. Det foregår i aktiviteter, hvor vi kan have et særligt fokus. Det foregår i hverdagsrutinerne, hvor der er mange gentagelser med bevidstheden om at øve dialogen, som er en turtagning på minimum fem ture. Vi er i gang med at implementere brugen af piktogrammer for at skabe et visuelt billede af dagen for børnene, samt understøtte det talte sprog. Udover piktogram tavler på alle stuerne, har vi piktogram i garderoben der visualiserer, hvad barnet skal have på. Vi har nøglerings piktogrammer til at understøtte sproget i læringsmiljøerne udenfor.

Vi har altid fokus på de børn, som skal have ekstra sproglig opmærksomhed. Vi skaber rammer der understøtter deres behov, og hele huset bliver informeret om, hvordan man tilgår barnet sprogligt.

Eksempel: I børnehaven har vi fem fokusord om ugen, som børnene bliver præsenteret for til morgensamling. Disse fem ord indgår i det tema vi arbejder med og børnene bliver løbende introduceret for ordet. Ordet bliver i opstartsfasen uddybet med en definition, så barnet forstår ordets betydning og den kontekst ordet skal bruges i. Fokusordene bliver skrevet på Aula, så forældrene bliver bekendt med, hvilke ord vi har fokus på.

Ved at skabe et læringsmiljø, hvor børnene er fordelt ude og inde, forsøger vi at skabe rum for et godt sprogmiljø. Når børnene er i mindre grupper og har god plads omkring sig, samt en nærværende voksen, er der mulighed for at være i konstant dialog både mellem børn og voksne, men også mellem børnene. Den voksne kan sætte ord på og benævne det der foregår, samt inddrage børnenes input i en samtale. Når børnene leger, er den voksne opmærksom på, at børnene bruger sproget til at udvikle legen og løse evt. konflikter.

Når vi hjælper børnene til at forstå sig selv samt andres følelser og reaktioner, bruger vi sproget til at synliggøre følelserne. Vi bruger spejling og italesætter de andre børns reaktioner over for barnet, så barnet bliver bevidst om, egne og andres følelser og reaktioner.

Vi bruger sproget til at anerkende barnet samt sørge for, at barnet altid bliver efterladt med en følelse af at være god nok. Vi arbejder med Hensigt-Effekt, så effekten afspejler hensigten, og efterlader barnet med en god følelse.

Eksempel: Barn 1 bliver slået af barn 2. Den voksne italesætter barn 2's følelser for barn 1. For på den måde at hjælpe barn 2 til at forstå, hvilken konsekvens dennes handlinger har for barn 1. Samtidigt sørger vi for, at det sprog der bliver brugt, ikke efterlader barn 2 i en følelse af mindreværd.

Gennem vores demokratiske processer får børnene lov til at sprogliggøre deres tanker, behov og ideer.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Dagen indeholder både aktiviteter med gang i og med ro. Aktiviteterne tager udgangspunkt i, at der skal skabes rum for grov- og finmotoriske bevægelser, vilde lege og stille lege. Vi har gennem hele dagen fokus på, at børnene er i zonen for nærmeste udvikling, ved blandt andet at øve deres selvhjulpethed.

Vi italesætter, hvad der sker med barnets krop og sanser, i forhold til de oplevelser og aktiviteter barnet har. Vi øver dem på, at de skal mærke sig selv.

Eksempel: Børnehavebørnene øver sig på at se og mærke, hvilket tøj de skal have på når de skal udenfor. Dette bliver der bl.a. snakket om ved morgensamlingen.

Solstrålen har indrettet læringsmiljøer indenfor, hvor der er mulighed for "high arousal" og "low arousal", så alle børn har mulighed for at udfolde deres behov. I dette miljø er der mulighed for at afprøve grænser og udfordre barnet videre i forhold til egen begrænsning. Vi har fokus på at guide børnene, så de lærer at mærke egne behov i forhold til, hvornår de skal være i "high eller low arousal".

Eksempel: Vi har ribber i vuggestuen, hvor børnene øver hånd/øje koordinationen og styrker den kinæstetiske sans, ved at kravle op og ned.

I børnehaven er der pausekasser til de børn, som har brug for det. Den tages frem, når barnet skal guides til "low arousal".

For at skabe noget ro i børnegruppen, bruges ind imellem lydbog når børnene sidder og spiser. På den måde øver barnet at sidde stille og lytte.

I børnehaven er der morgen gymnastik udenfor på tæpper, hvor en voksen illustrerer øvelser, som børnene efterligner.

Vores udearealer består blandt andet af legepladser, der er inddelt efter motorisk kunnen. Dette giver mulighed for at blive udfordret på f.eks. højdeforskelle. Vi har et skovområde, hvor barnet oplever forskellige underlag og sansemuligheder i form af både dyre/plantelivet.

Derudover har vi vores nærmiljø med gode legepladser og spændende aktiviteter.

Vi veksler mellem de forskellige uderum, så børnene bliver udfordret og præsenteret for forskellige sanseoplevelser, således at barnet er i zonen for nærmeste udvikling.

Eksempel: Et børnehavebarn, som har behov for en pause midt på dagen, bliver tilbudt en hvilestund efter frokost. Barnet behøver ikke at sove, men kan profilere af, at komme hele ned i arousal.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44 - 45)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

I Solstrålen bliver barnet introduceret til naturen både gennem aktiviteter og leg. Vi tager på ture i naturen, hvor børnene lærer at være i et med naturen. Vi viser børnene, hvordan vi bruger naturen og passer på den. Vi sørger for at aktivere børnenes sanser, for at optimere, hvad børnene får ud af aktiviteten.

Når vi er ude i naturen, danner vi rammer, ved hjælp af vores årshjul samt årstiderne. Men samtidig har vi plads i vores aktiviteter til at følge barnets spor.

Eksempel: Vi skulle en tur på legepladsen og går igennem FFO's område. På vejen møder vi hønse/kaninburet, hvor vi ender med at bruge tiden på at fodre samt klappe dyrene.

Vi har mange forskellige aktiviteter samt projekter i huset, som gør, at børnene bliver introduceret til natur, udeliv og science. Vi har plantekasser, hvor børnene bliver en del af processen fra "jord til bord". Her følger børnene med i, hvordan bær og urter vokser og går fra frø til plante og sidenhen lander på frokostbordet.

Vi har fokus på biodiversitet, hvor vi igennem projekter sætter fokus på, hvad naturen selv kan/ikke kan nedbryde og hvor hurtigt.

Eksempel: Falco, spar på strømmen var et projekt børnene arbejdede med, så de fik en forståelse for at være miljøbevidste med vores ressourcer.

Via vores daglige kommunikation oparbejder barnets en forståelse for tal og bogstaver, ved forskellige aktiviteter og projekter. Derudover er dialogen et vigtigt redskab, så barnet forstår virkning, sammenhæng og årsag, når de beskæftiger sig med naturen, som både kan være ude og inde.

Eksempel: I Solstrålen er vi så heldige at have en medarbejder som tidligere har været naturvejleder. Hun deler gerne ud af sin viden og sit arrangement om naturen. Der foregår mange forskellige projekter og aktiviteter, hvor personalets kompetencer er indover og bidrager til barnets udvikling.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

I Solstrålen afspejler børnenes forskellige kulturelle baggrunde den hverdag, vi skaber på stuerne. Vi er meget bevidste om, at vi har børn fra andre kulturer og inddrager dette både i projekter, aktiviteter samt traditioner. Vores læringsmiljøer afspejler den kultur der er omkring os, så vi synliggør og italesætter alle husets kulturer, værdier og normer.

Når vi har projekter samt aktiviteter, bruger barnet sine sanser til at tilegne sig nye viden og forståelse af den kulturelle omverden. Dette opstår i de pædagogiske rammer, vi sørger for at skabe, ud fra forskellige kontekst. Det tager udgangspunkt i den kulturelle eller æstetiske proces og sker på barnets præmisser. I forbindelse med aktiviteter sørger vi for, at barnet bliver præsenteret for mange forskellige sanseoplevelser som understøtter deres fantasi. Til det bruges blandt andet forskellige materialer samt læringsmiljøer.

Eksempel: Når et barn har fødselsdag i Solstrålen, fejres det blandt andet med flag. Stuen har flag af flere forskellige nationaliteter, så barnet flag er repræsenteret ved fejringen.

Kultur og æstetik opstår i det fællesskab vi skaber i hverdagen – hvor omdrejningspunktet kan være forskellige både i forhold til børnegruppen samt aktiviteten. Vores årshjul afspejler de faste kulturelle traditioner, vi beskæftiger os med. Derudover er der en løbende opmærksomhed på, andre kulturelle begivenheder der sker i løbet af et år, så børnene får et kendskab til de kulturer, deres venner er en del af.

Eksempel: Vi har et muslimsk barn på stuen. I forbindelse med Ramadan samt Eid snakkes der på stuen om, hvad det indebærer at afholde det. I forbindelse med Edi, markeres det på stuen.

I forbindelse med, at et barn starter i Solstrålen afholdes en samtale, hvor forældrene fortæller om barnet. Derigennem lærer vi, hvis barnet skulle have andre traditioner, normer og værdier, der skal tages højde for i dagligdagen.

Evalueringskultur

Dagtilbudslederen har ansvar for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dokumentationen anvendes i løbende evalueringer, som led i en evalueringskultur, der udvikler og kvalificerer det pædagogiske læringsmiljø. Mindst hvert andet år evalueres den pædagogiske læreplan med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen offentliggøres. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Sådan beskriver Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, opgaven omkring evaluering i dagtilbud. Der bliver slået fast, at den pædagogiske dokumentation skal bruges til at udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø for derigennem, at øge børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den løbende evaluering er et redskab for de pædagogiske medarbejdere og indgår i en evalueringskultur. Dagtilbuddets læreplan skal evalueres hvert 2. år og skal beskrive sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evaluering, kriterier og komplekse sammenhænge

Evaluering er et redskab der kan bidrage til at vurdere, udvikle og kvalificere pædagogisk praksis. At evaluere eller at vurdere et pædagogisk læringsmiljø kræver dialoger om hvad der er god kvalitet i læringsmiljøet og hvordan det gode pædagogiske læringsmiljø har betydning for børnene. Dialoger om kvalitet af pædagogisk praksis er vigtige og medvirker til, at gøre kriterier for evalueringer tydelige. Kvalitet forstået som hvad børnene skal have med sig og hvordan læringsmiljøet skal tilrettelægges, så det understøtter bedst muligt Disse dialoger foregår blandt de pædagogiske medarbejdere og involverer dagtilbuddets forældrebestyrelse. De pædagogiske medarbejdere tilrettelægger det pædagogiske læringsmiljø efter de antagelser de har om, på hvilke måder læringsmiljøet bidrager til børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Dialoger om pædagogisk praksis skaber mulighed for refleksion og læring om egen praksis og mulighed for at justere denne. De pædagogiske medarbejdere vil opleve sådanne dialoger som meningsfulde måder at anvende evalueringer på.

Pædagogiske medarbejdere skal træffe mange vurderinger, beslutninger og handlinger i løbet af en dag. Mange handlinger sker hurtigt og baserer sig på de pædagogiske medarbejders professionelle dømmekraft; en erfaringsbaseret fornemmelse for hvad der sker og hvad der er vigtigst. I situationen kan der altid handles anderledes og refleksion over praksis er derfor central. I nuet er der sjældent tid og rum for refleksion, drøftelser og refleksion må ske efterfølgende og skal dokumenteres, fx noteres, for at kunne indgå i en senere systematisk evaluering og kunne give støtte til forandringer af handlinger og praksis. Pædagogisk praksis udfolder sig i komplekse processer, hvor både børn og voksne har intentioner med de handlinger og interaktioner der finder sted. I pædagogisk praksis er der ikke entydighed mellem indsats og resultat; konteksten og de konkrete menneskers handlinger og beslutninger har betydning for hvad der sker i samspillet. Evalueringer af pædagogisk praksis skal kunne rumme denne kompleksitet. Når man

evaluerer, sætter man særligt lys på en del af det pædagogiske læringsmiljø, velvidende at man ikke kan indfange alt det, børn oplever over hele dagen. De pædagogiske medarbejdere udvælger altså et særligt fokus for evalueringen af det pædagogiske læringsmiljø. Dette fokus beskrives i det didaktiske redskab, PEF, planlægning og evaluering i Furesø, se mere på nedenfor.

Evaluering; kultur, kompetence og kapacitet

Den styrkede pædagogiske læreplan fremhæver, at dagtilbudslederen er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet. En evalueringskultur forstås vi som en sammenhængende tilgang til evaluering og praksis, hvor evalueringer bidrager til udvikling af kvaliteten af den professionelle praksis. En evalueringskultur kræver at dagtilbuddet har udviklet evalueringskapaciteter.

Evalueringskapaciteter forstået som, at arbejde reflektivt med egen evalueringspraksis med henblik på, at blive bedre til at evaluere, til at anvende og omsætte evalueringer til et løft den pædagogiske kvalitet. Struktur og organisering af de pædagogiske medarbejders arbejde med didaktik; med planlægning, dokumentation og evaluering af pædagogisk praksis samt parathed og kompetence til sammen at reflektere over hinandens praksis og til at ændre denne, styrker en evalueringskultur. For at understøtte dagtilbuddenes arbejde med at opbygge en evalueringskultur anvender Furesø Kommune nogle fælles redskaber.

Fælles redskaber i Furesø Kommune

Furesø Kommunes dagtilbud anvender PEF som didaktisk redskab. Her planlægger, analyserer, udvikler, dokumenterer og evaluerer de pædagogiske medarbejdere igangværende pædagogiske forløb, rutinesituationer samt børnekulturen. PEF understøtter den løbende systematiske evaluering. Dokumentation der indgår i evalueringer, kan antage mange former: Interviews af børn, læringsfortællinger, fotos, børns tegninger, video, observationer, udstillinger, relations skemaer; barn-barn eller barn-voksen, logbøger eller skemaer til registrering.

Furesø Kommune understøtter arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan med Læringslaboratorier. I læringslaboratorierne mødes dagtilbudsledere og faglige fyrtårne som sammen udvikler, sparrer og henter ny inspiration og viden til det fortsatte arbejde med den pædagogiske læreplan. På læringslaboratorier sker videndeling, indhentning af ny viden og inspiration, planlægning af nye prøvehandlinger. Læringslaboratorierne veksler mellem debatter, sparring, reflektive teams og faglige input mv.

Til pædagogisk tilsyn er Furesø Kommune inspireret af KIDS, et redskab til Kvalitetsudvikling I Dagtilbud, KIDS ligger tæt op af det pædagogiske grundlag og de 12 mål der vedrører de 6 læreplanstemaer. KIDS anvendes af dagtilbud til inspiration til udvikling af kvaliteten af deres pædagogiske praksis. I de systematiske evalueringer kan dagtilbud med fordel hente inspiration i KIDS og i anbefalinger fra tilsyn.

Hverdagsevaluering, løbende systematisk evaluering og evaluering hvert 2. år

I Den styrkede læreplan er det beskrevet hvordan dagtilbud løbende skal evaluere på hvilke måder læringsmiljøet understøtter børns trivsel, læring, udvikling og dannelse samt at dagtilbuddets læreplan skal evalueres hvert 2. år.

Disse 3 niveauer søger vi koblet sammen, således at hverdagsevalueringer giver input til den løbende systematiske evaluering, der har PEF som omdrejningspunkt og endelig den evaluering af dagtilbuddets pædagogiske læreplan der finder sted hvert 2. år.

Tre niveauer af evalueringer, der bidrager og kvalificerer hinanden, indgår i arbejdet med læreplanen.

Hverdagsevalueringer

Hverdagsevalueringer er de uformelle og spontane refleksioner om evaluering som de pædagogiske medarbejdere gør sig, når de holder pause, har sovetime eller er på vej hjem fra arbejde. Disse evalueringer rummer vigtige observationer og refleksioner og kan bidrage til de løbende systematiske evalueringer af pædagogiske forløb og af det pædagogiske læringsmiljø. For at fastholde hverdagsevalueringerne gør de pædagogiske medarbejdere noter ud fra spørgsmål på trykte post-its:

- Hvad forløb godt?
- Hvad blev jeg opmærksom på?
- Hvilke intentioner havde børn/voksne?
- Hvad fik børn/voksne ud af forløbet?

Løbende og systematiske evalueringer

Noter fra hverdagsevalueringer indgår i de løbende og systematiske evalueringer som PEF understøtter. Rammer og struktur for de systematiske evalueringer skaber dagtilbudslederen lokalt. De systematiske evalueringer finder sted på møder hvor relevante pædagogiske medarbejdere deltager. PEF er rammen for indsamling af data og pædagogisk dokumentation og kobler hverdagsevalueringer med løbende systematiske evalueringer.

PEF rummer en spørgeguide der understøtter analysen af praksis:

- Børns udbytte ifht. beskrevne mål og det pædagogiske grundlag
- Børns oplevelser og børns perspektiv
- Hvad viser forløbet om vores refleksioner om valg af indsatser?
- Hvad viser evalueringen af nyt, overraskende og spændende?
- Hvad har vi voksne lært?
- Hvad vil vi vide mere om?
- Hvad tager vi med til næste forløb?

Dagtilbudslederen understøtter at den systematiske evaluering anvender dialogmetoder der bringer flere perspektiver frem og som fremmer udvikling af nye forståelser og ideer.

I processen med løbende og systematiske evalueringer kan dagtilbud arbejde med flere lyttepositioner. Udpegede pædagogiske medarbejdere holder særligt øje for:

- Børneperspektiv i forløbene
- Guldkorn der rummer vigtig viden og læring
- Det der er vigtigt at formidle og dele viden omkring
- Hvilke begrænsninger eller udgrænsninger børnene møder i forløbet

De opmærksomheder som medarbejderne fra forskellige lyttepositioner får, indgår i dialogerne.

Evaluering af læreplanen hvert 2. år

Dagtilbudsloven fremhæver: at lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen af den pædagogiske læreplan hvert 2. år.

PEF samt anden pædagogisk dokumentation udgør det materiale som evalueringen foretages ud fra. Anbefalinger fra tilsynsrapporter medtænkes i evalueringen.

Processen for evalueringen er at dagtilbudsleder og medarbejdere, faglige fyrtårne laver oplæg til evalueringen og opfølgningen på arbejdet med den pædagogiske læreplan. Derefter inddrages den samlede medarbejdergruppe der kommer med input og siden skal forældrebestyrelsen inddrages i en drøftelse og har mulighed for at komme med input og forslag. Dagtilbudsleder har det endelige ansvar for den pædagogiske læreplan.

Evalueringen hvert 2. år tager form af en metaevaluering. En sammenfatning og en analyse af evalueringer fra PEF som er udarbejdet i perioden samt evt. anden pædagogisk dokumentation.

Fra disse PEF hentes informationer fra rubrikkerne:

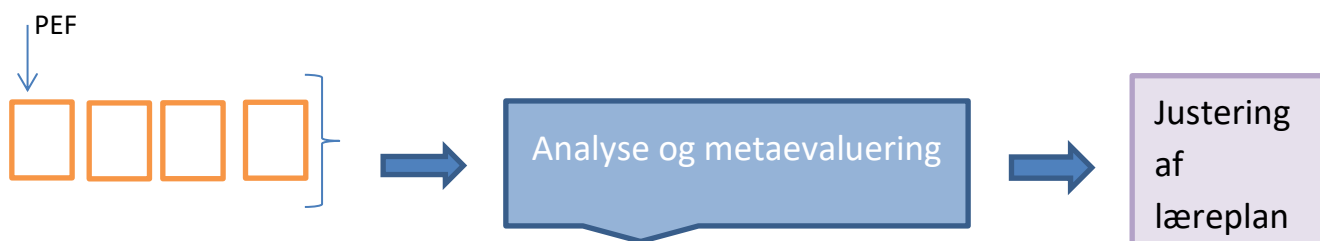
- Refleksion 1
- Børns oplevelser og børns perspektiv
- Refleksion 2
- Hvad tager vi med os

Der kigges på temaer der går på tværs: sammenhænge, tegn og mønstre eller noget der ikke er medtaget.

Vigtige spørgsmål er:

- Hvilken ny læring, erkendelse er gjort, hvor er der noget dagtilbuddet skal arbejde videre med
- Får I realiseret det pædagogiske grundlag tilstrækkeligt?
- Er jeres mål gode at evaluere på, er der forskel på mål for børn i vuggestue og børnehave?
- Har I fundet gode måder at få øje for børnenes perspektiver på?
- Er der et pædagogisk tema I har brug for at indhente mere viden omkring?
- Hvor er der noget i jeres pædagogiske læreplan I vil justere, fx korte retningsgivende refleksioner eller eksempler der bedre beskriver den pædagogiske praksis I tilbyder børnene

Oversigt over evalueringen hvert 2. år:

Hvordan vil vi sikre at hverdagevalueringer tilfører vigtig viden til de løbende og systematiske evalueringer, af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og så børnenes udbytte?

Hvordan udvikler vi evalueringskapaciteter, hvor har vi særligt behov? Og hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Solstrålen har igennem de sidste par år skulle finde en måde, hvorpå Den styrkede pædagogiske Læreplan, samt etableringen af en evalueringskultur, kunne sættes på dagsorden. Vi har sammen skabt vores egen retning som understøtter huset faglige udvikling. Den sikrer, at vi som personale fastholder vores nysgerrige tilgang til vores pædagogiske praksis.

Vi tager udgangspunkt i Furesø Kommunes PEF – Furesøs planlægnings-, refleksions- og evalueringsmodel til, at lave løbende evalueringer på vores daglige rutiner og aktiviteter i huset. Det er en overskuelig måde at skabe underen, samt kvalificere det pædagogiske læringsmiljø på, i huset. Det er vigtigt, at hverdagen tager udgangspunkt i nogle pædagogiske værdier og kompetencer, som giver mening for Solstrålen. Det der står skrevet i Den styrkede pædagogiske læreplan skal mærkes, når man træder ind i huset, så den er gjort levende for medarbejdere, børn og forældre.

PEF er et værktøj som bliver evalueret på stuemøderne og som altid er på dagsordenen. På den måde bliver det en løbende evaluering, hvor vi ud fra børnenes nærmeste udviklings zone, kan tilpasse aktiviteter og læringsmiljøer undervejs. Vi bliver på samme tid eksperimenterende og nysgerrige på, om vores pædagogiske praksis går hånd i hånd med de drøftelser vi har i hverdagen, samt på vores personalemøder.

Når vi laver evalueringer på vores pædagogiske praksis, ser vi det ud fra medarbejderens rolle, positionering, sproglige interaktion samt medarbejderens fysiske fremtoning, i mødet med børn og voksne. Dette sker med udgangspunkt i kommunikationen som foregår på daglig basis både formelt og uformelt. Man stiller sig undrende og nysgerrig i mødet med andre, og drøfter om der er overensstemmelse mellem hensigt og effekt. Den faglighed og pædagogiske tilgang udspiller sig således som aftalt, i forhold til vores rammer og strukturer.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi vil i Solstrålen inddrage, den løbende evaluering som foregår på Stuemøderne samt på Personalemøderne. Der bliver evalueret på den pædagogiske praksis i hverdagen samt fokus på, de overordnede projekter og aktiviteter. Vi er nysgerrige på, at "plejer" ikke kommer til at være et udtryk, hvor vi glemmer at indtænke de pædagogiske overvejelser i vores praktisk.

I arbejdet med evalueringen af Den styrkede pædagogiske læreplan, vil ledelsen og det faglige fyrtårn arbejde ud fra en struktureret rutine, hvor der hver 6 mdr., november og maj, er dage, hvor den bliver gennemgået. Lever vi op til de krav, der er i Den styrkede pædagogiske læreplan og afspejler den, den pædagogik vi arbejder ud fra.

Her kan I fx kort beskrive, hvilke tanker I gør jer for arbejdet med en metaevaluering og hvordan I vil involvere forældrebestyrelsen

For at være sikker på, at det vi skriver i vores læreplan, afspejler det, som foregår i hverdagen, gør vi bl.a. andet brug af vores studerende. Dette er et par nye øjne udefra, som kan se, om læreplanen og virkeligheden stemmer overens.

Det samme gør vi i forhold til forældrene. Hvor vi altid er nysgerrige på forældrenes forståelse af, hvordan de opfatter det at have et barn i Solstrålen. Forældrebestyrelsen inddrages løbende på bestyrelsesmøderne, hvor læreplanen samt den pædagogiske praksis drøftes. Forældrebestyrelsen bliver spurgt ind til, hvad de gerne vil bidrage med, for at fremme samarbejdet i Solstrålen.

Links:

Furesø Kommunes Børne- og Ungepolitik: [Børne- og ungepolitik](#)

Fortsat fremgang for Furesø, Byrådet mål for 2019 – 2020: [Fortsat fremgang](#) Vision 2030: [Vision 2030](#)

Fælles læringssyn 0 – 18 år: [Det fælles læringssyn](#)

Oplæg om dannesperspektiv til dannelsesrejsen, under udarbejdelse

Styrket pædagogisk læreplan, rammer og indhold, EMU [EMU: Den styrkede pædagogiske læreplan](#)

FN's børnekonvention: [Unicef, børnekonventionen](#)

Dagtilbudsloven: [Dagtilbudsloven](#)